

DE BIBLIOTHEEK VERBINDER VAN MENSEN, KENNIS EN VERHALEN

BELEIDSPAN 2021 - 2024

de Bibliotheek
aan de Vliet

INHOUD

BELEIDSPLAN 2021 - 2024

INLEIDING	5	5. PROGRAMMALIJNEN	18
		5.1 De culturele bibliotheek	18
1. DE KERN VAN DE BIBLIOTHEEK	6	5.2 De maatschappelijke bibliotheek	19
		5.3 De educatieve bibliotheek	20
2. OMGEVINGSANALYSE	8	6. EFFECTEN OP DE ORGANISATIE	22
2.1 Een wereld in verandering	8	6.1 Organisatiestructuur	22
2.2 De bibliotheeksector in ontwikkeling	9	6.2 Wijkgericht werken	22
2.3 Gemeentelijk beleid	10	6.3 Efficiency en samenwerken	22
3. MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN	12	6.4 Inrichting van de vestigingen	22
3.1 Missie	12	6.5 Huis van de Stad	22
3.2 Visie	12	6.6 Personeel/HRM	23
3.3 Kernwaarden	13	6.7 Vrijwilligers	23
4. THEMA'S EN AMBITIES	15	6.8 Rol van collecties	24
4.1 Geletterde samenleving	15	6.9 Positionering en profilering	24
4.2 Kansrijke samenleving	15	6.10 Communicatie- en marketingstrategie	24
4.3 Krachtige samenleving	15	6.11 Financiën	24
4.4 Verbonden samenleving	16	BIJLAGE 1: OVERZICHT BELEIDSTHEMA'S GEMEENTEN	26
4.5 Geïnformeerde samenleving	16	BIJLAGE 2: AFKORTINGEN EN VERKLARENDE WOORDENLIJST	28
		BIJLAGE 3: BRONNENLIJST	29

In de komende vier jaar maken wij als de Bibliotheek aan de Vliet, duidelijker dan voorheen, verbinding met de opgaven in onze lokale samenleving. De afgelopen jaren heeft de maatschappelijke functie van de bibliotheek zich verbreed naar het educatieve en sociale domein. Ook vanuit de lokale samenleving zijn functies toegevoegd en nam de vraag naar de bredere rol van de bibliotheek toe.

In de vorige beleidsperiode zijn er drie programmalijnen ingericht om dat bredere takenpakket organisatorisch beter vorm te kunnen geven en vond er een reorganisatie plaats met datzelfde doel. We bouwen voort op deze 'infrastructuur' en maken inhoudelijke keuzes over de focus in de programmalijnen.

De Bibliotheek aan de Vliet wil maatschappelijk relevant zijn en daadwerkelijk een verschil maken in de lokale samenleving. We leven op dit moment in een rare en onzekere tijd door de coronacrisis. De gevolgen zijn bij sommige groepen in de samenleving groter of complexer.

We zien bij iedereen grote behoefte aan contact, aan ontmoeting en niets moeten. Alle deelnemers aan het participatietraject in Leidschendam-Voorburg noemden spontaan de behoefte aan een huiskamerfunctie, waar je niks hoeft en waar je anderen tegenkomt. Die integrerende functie in de samenleving wil de Bibliotheek aan de Vliet graag vervullen: mensen met verschillende achtergronden en levensstijlen bij elkaar brengen, contact en kennisuitwisseling bevorderen en de dialoog tot stand laten komen. Dat doen we niet alleen in onze vestigingen, maar ook bij activiteiten in de wijken.

Ook lezen blijft onverminderd maatschappelijk relevant. Hoe oud of jong je ook bent. Met de duidelijkere verbinding met lokale thema's treedt een verschuiving op naar een bredere bibliotheek waar de ontwikkeling van mensen centraal staat. Of het om hun vaardigheden gaat of om hun verbeeldingskracht. De invulling van onze vijf kernfuncties en de activiteiten die daarbij horen zullen meer verbonden zijn met de thema's en opgaven die spelen in beide gemeenten.

We hebben extra aandacht voor mensen die ondersteuning nodig hebben of die in een belangrijke fase van hun ontwikkeling zitten. Dat kunnen jonge kinderen zijn, die aan het begin staan van hun ontwikkeling, of mensen met achterstanden.

In dit beleidsplan benoemen we vijf hoofdthema's van onze samenleving, waar wij de komende jaren een bijdrage willen leveren. Deze vijf hoofdthema's en hun verdere invulling vormen het verhaal van onze bibliotheek.

Veel van de thema's in dit beleidsplan zijn te groot en te complex voor de bibliotheek om alleen aan te pakken. Dat kunnen we niet en dat willen we ook niet. We zien onszelf als onderdeel van de sociaal-culturele infrastructuur in onze beide gemeenten. Met andere organisaties willen we graag uitdagingen formuleren, waaraan we gezamenlijk en ieder vanuit zijn eigen kennis en expertise een bijdrage aan leveren. Als onderdeel van een keten, waarvan niet de dienstverlening van de organisaties, maar het leven van onze inwoners het startpunt is.

1. DE KERN VAN DE BIBLIOTHEEK

De bibliotheek is een lokaal en tegelijk wereldwijd verschijnsel. Het IFLA/Unesco manifest Openbare Bibliotheek (1994) constateert dat alleen goed geïnformeerde burgers in staat zijn de fundamentele waarden van de mens uit te oefenen: vrijheid, welvaart en ontwikkeling van samenleving en individu. Daartoe is vrije en onbeperkte toegang nodig tot informatie, kennis, cultuur en wetenschap. De Unesco ziet de openbare bibliotheek, als lokale toegangspoort, als stuwende kracht op weg naar educatie, cultuur en informatie.

In Nederland zijn het stelsel en de taken van de Openbare Bibliotheek vastgelegd in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob – 2015). Deze wet beschrijft vijf wettelijke kernfuncties van openbare bibliotheken. Er is sprake van een openbare bibliotheekvoorziening als deze vijf functies worden vervuld. De functies dienen bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek. De functies beslaan zowel activiteiten als gebouwen en faciliteiten.

De eerste drie functies worden ook wel aangeduid met 'lezen, leren en informeren' en vormen de kern van het bibliotheekwerk. De laatste twee functies (ontmoeting en debat, en kunst en cultuur) zijn daarvan afgeleid. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de vijf functies is afhankelijk van de lokale vraag en het lokale beleid. Er kan zowel in fysieke als in digitale vorm invulling aan worden gegeven.

5. LATEN KENNISMAKEN MET KUNST EN CULTUUR

Activiteiten zoals lezingen, exposities, cursussen/workshops, theatervoorstellingen, filmvertoningen, concerten, open podium (bijv. poëzie, zang) en kunstroutes/stadswandelingen.

1. TER BESCHIKKING STELLEN

VAN KENNIS EN INFORMATIE

Activiteiten gericht op informatie en kennisdeling, zoals voorlichtings- en informatiebijeenkomsten over onderwerpen zoals werk en inkomen, gezondheid, juridische, maatschappelijke en wetenschappelijke thema's.

DE VIJF WETTELIJKE FUNCTIES VAN EEN OPENBARE BIBLIOTHEEKVOORZIENING

4. ORGANISEREN VAN ONTMOETING EN DEBAT

Activiteiten gericht op samenkomst (bijvoorbeeld inloopkoffie, themacafé, lunch, quiz, markt) en/of discussie over maatschappelijke thema's.

2. BIEDEN VAN MOGELIJKHEDEN TOT ONTWIKKELING EN EDUCATIE

Activiteiten gericht op de ontwikkeling van informatievaardigheden en mediawijsheid voor het primair en voortgezet onderwijs, activiteiten voor volwassenen op het gebied van taalvaardigheid en digitale vaardigheden.

3. BEVORDEREN VAN LEZEN EN HET LATEN KENNISMAKEN MET LITERATUUR

Activiteiten rondom leesbevordering voor het primair en voortgezet onderwijs, voor- en vroegschoolse educatie, buitenschoolse activiteiten op het gebied van lezen en leesclubs.

2. OMGEVINGSANALYSE

Om te bepalen hoe de vijf kernfuncties het beste vormgegeven kunnen worden is een omgevingsanalyse gemaakt. Daarbij is gekeken naar bredere (maatschappelijke) ontwikkelingen, ontwikkelingen in de branche en naar lokale ontwikkelingen en beleid.

2.1 EEN WERELD IN VERANDERING

Het werk van de bibliotheek staat niet los van wat er in de wereld om ons heen gebeurt. Die wereld is continu in beweging. De snelheid en hectiek van die beweging lijken alleen maar toe te nemen. Demografische, economische en technologische ontwikkelingen zijn van grote invloed op de manier waarop we leren, werken, consumeren en samenleven. Als onderdeel van de lokale gemeenschap hebben openbare bibliotheken daar dagelijks mee te maken. Deze veranderingen leiden tot nieuwe uitdagingen en kansen voor de bibliotheek. In dit hoofdstuk beschrijven we maatschappelijke trends op gebieden die voor de bibliotheek relevant zijn.

KANSENONGELIJKHEID

De verschillen in onze samenleving worden groter. Ongelijke verdeling van welvaart en nieuwe technologieën zorgen voor toenemende kansenongelijkheid en onzekerheid over de toekomst. De overheid legt meer verantwoordelijkheid bij de burger, maar zelfredzaamheid vraagt om vaardigheden waarover niet iedereen in gelijke mate beschikt. Dat vergroot het risico dat mensen niet kunnen meekomen, met eenzaamheid, een gebrekkige gezondheid, schooluitval, werkloosheid en armoede als gevolg.

VERANDERENDE ROL VAN INFORMATIE

De veranderende rol van informatie, (nep)nieuws en sociale media zorgt voor een veranderende positie van media, overheid en instituten. Mening en opvattingen spelen daarbij een steeds belangrijkere rol, in plaats van feitelijke informatie. Daardoor neemt ook de polarisatie tussen mensen en groepen mensen toe.

ONTLEZING

Nederlanders besteden steeds minder tijd aan het lezen van langere teksten. Vooral de daling van de leestijd en het gebrek aan leesplezier bij jongeren leiden tot zorgen. Een kwart van de Nederlandse leerlingen is onvoldoende leesvaardig. Ze hebben niet de vaardigheden om als zelfstandige en mondig burger deel te nemen aan de samenleving.

GEMAK EN SNELHEID

Mensen zijn altijd op zoek naar gemak. De huidige consument wil snelle bediening op maat en wel zo eenvoudig mogelijk. Dit gemak zoeken we omdat we daardoor meer tijd krijgen voor activiteiten die we leuk vinden. Hoe korter de vervelende taken worden, des te meer ruimte er is voor zelfontplooiing en om dingen te doen die we waardevol vinden.

MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN CORONA

De coronacrisis treft iedereen. Het grijpt diep in op hoe we werken, hoe we leven, hoe we leren en hoe we zorgen. Het effect is bij sommige groepen in de samenleving groter of complexer. Bijvoorbeeld voor kwetsbare groepen (eenzaamheid) of voor ouders en kinderen die thuisonderwijs geven en krijgen (onderwijsachterstanden).

BEHOEFTE AAN EEN PUBLIEKE RUIMTE

De uitdagingen op sociaal-maatschappelijk vlak nemen toe: vergrijzing, verstedelijking, groei van het aantal alleenstaanden, het samenleven van mensen met verschillende etnische achtergronden.

Het zijn ontwikkelingen die kunnen leiden tot een toenemende tweedeling in de samenleving. De openbare ruimte, waar mensen elkaar terloops tegenkomen, speelt een sleutelrol voor het contact met onbekenden en de blootstelling aan andere culturen en wereldbeelden. Tenslotte zorgt het altijd 'aan' staan voor een groeiende behoefte aan even niets. Aan een ruimte waar je kunt ontsnappen aan de continue druk van het moderne verbonden leven.

ANDERS DENKEN EN VINDINGRIJKHEID

De samenleving van vandaag en van de toekomst vraagt om nieuwe vaardigheden, zoals creativiteit, samenwerking en een makers-instelling. Openstaan voor onconventionele ideeën, nieuwsgierigheid en het lef om te falen zijn de vaardigheden van morgen. De jeugd leert op heel andere (multimediale) wijze dan de generatie(s) daarvoor. Daarnaast is er een vraag naar goed opgeleide mensen in de technische vakken en zijn nieuwsgierigheid en duiding belangrijke onderliggende waarden van innovatie.

LEVEN LANG LEREN

De periode waarin mensen werken of onderwijs volgen wordt langer en flexibeler. Mensen wisselen vaker periodes van leren, loondienst en zelfstandig ondernemerschap af. Nieuwe generaties betreden de arbeidsmarkt. Zij kijken anders naar organisaties en brengen nieuwe kennis en andere waarden mee. Automatisering en robotisering maken hele beroepsgroepen overbodig, maar er ontstaan ook nieuwe banen. De noodzaak tot vernieuwing en omscholing op de werkvloer is groot.

2.2 DE BIBLIOTHEEKSECTOR IN ONTWIKKELING

De afgelopen jaren is het takenpakket van bibliotheken breder geworden. Eind september 2020 ondertekenden vertegenwoordigers van Rijk, provincies, gemeenten en van de Nederlandse openbare bibliotheken het Bibliotheekconvenant 2020-2023. In het convenant staan drie grote maatschappelijke opgaven waar de bibliotheken zich de komende jaren op gaan focussen: het bestrijden van laaggeletterdheid, het bevorderen van digitale inclusie en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling.

Belangrijk is te constateren dat de ondertekenende partners zich realiseren dat wat er in het bibliotheekconvenant geschreven staat niet automatisch vanuit de beschikbare middelen gerealiseerd kan worden. Op landelijk, provinciaal en lokaal niveau zullen de gesprekspartners moeten bespreken hoe de middelen gevonden kunnen worden om deze ambities te realiseren.

GELETTERDE SAMENLEVING - BEVORDEREN GELETTERDHEID EN LEESPLEZIER

De bibliotheek speelt van oudsher een belangrijke rol bij leesbevordering. Er komt een extra impuls om met name bij jongens, vmbo'ers en leerlingen met een meertalige achtergrond het lezen te stimuleren door de inzet van succesvolle programma's zoals de Bibliotheek op School. Ook zetten bibliotheken zich in voor het Leesoffensief, waarin ook het onderwijs een essentiële rol heeft.

PARTICIPATIE IN INFORMATIESAMENLEVING - DIGITALE INCLUSIE EN DIGITAAL BURGERSCHAP

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op ons leven. Iedereen moet kunnen meedoen in de digitale samenleving. Eind 2021 hebben alle bibliotheken een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) waar mensen bijvoorbeeld terecht kunnen met vragen over hun belastingaangifte en is het cursusaanbod geïntensiveerd.

LEVEN LANG ONTWIKKELEN - BASISVAARDIGHEDEN EN BLIJVENDE INZETBAARHEID

Bibliotheken dragen als partner in lokale en regionale leernetwerken bij aan de persoonlijke ontwikkeling van burgers die is gericht op basisvaardigheden en arbeidsparticipatie. Hiervoor wordt het landelijk dekkende programma Bibliotheek en basisvaardigheden voortgezet en uitgebouwd. Daarnaast wordt er een interactief leer- en ontwikkelplatform opgezet voor de gebruikers van bibliotheken, met inloopscholen en makerplaatsen in bibliotheken.

BASIS GARANDEREN

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de hierboven genoemde drie actuele maatschappelijke opgaven is het nodig dat iedere inwoner van Nederland binnen een redelijke afstand toegang heeft tot een volwaardige openbare bibliotheek. Dat wil zeggen: een bibliotheek die alle vijf bibliotheekfuncties uit de Wsob vervult en vanuit die hoedanigheid een relevante bijdrage levert aan de maatschappelijke opgaven. De bibliotheeksector wil intensief samenwerken met andere organisaties op lokaal, regionaal en landelijk niveau op het gebied van onderwijs, jeugdgezondheidszorg, cultuur en sociaal domein.

De deelnemende partijen aan het convenant vinden dat aan een aantal randvoorwaarden moet worden voldaan:

- De bibliotheek is een robuuste organisatie die goed bereikbaar en toegankelijk is;
- Er zijn voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers;
- Er is een collectief landelijk bibliotheeksysteem;
- De kwaliteit van de dienstverlening is hoog door certificering en monitoring;
- De samenwerking in het netwerk is sterk;

- Innovatie en vernieuwing zijn goed geregeld.

2.3 GEMEENTELIJK BELEID

Als we als bibliotheek maatschappelijk relevant willen zijn, dan moeten we dat zijn binnen onze lokale omgeving. De opgaven die lokaal spelen in beide gemeenten en het gemeentelijke beleid op het gebied van cultuur, onderwijs en sociaal domein vormen voor ons belangrijke toetsstenen.

Kijkend naar Leidschendam-Voorburg en Rijswijk zien we een aantal gelijklopende thema's en opgaven. De belangrijkste gemeenschappelijke thema's, waar we als bibliotheek actief aan willen bijdragen zijn:

- Gelijke kansen en ontwikkeling van talenten;
- Het bestrijden van onderwijsachterstanden;
- Ontwikkeling van de eigentijdse competenties van inwoners;
- Sociale inclusie: iedereen doet mee ongeacht een beperking, leeftijd, opleiding, afkomst, geloofsovertuiging, seksuele oriëntatie of genderidentiteit;
- Betrokkenheid van alle burgers bij elkaar en bij hun buurt;
- Tegengaan van eenzaamheid;
- De rol van kunst en cultuur om het welzijn van burger te vergroten en de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren (verbindende kracht van cultuur).

Voor een uitgebreide toelichting van de maatschappelijke gemeentelijke thema's zie bijlage 1.

3. MISSIE, VISIE EN KERNWAARDEN

3.1 MISSIE

*Als bibliotheek zijn we een verbinder van mensen, kennis en verhalen.
We inspireren, wekken de nieuwsgierigheid en prikkelen de verbeelding.
Zo maken we persoonlijke ontwikkeling toegankelijk voor iedereen en
halen we het beste uit elkaar.*

3.2 VISIE

De visie van de Bibliotheek aan de Vliet voor de komende jaren laat zich samenvatten in vier kernzinnen, waarin we onze kijk op 'mens en samenleving' geven en de rollen beschrijven die we voor onszelf weggelegd zien. Hieronder zijn deze kernzinnen voorzien van een korte toelichting.

DE SAMENLEVING DAT ZIJN WIJ

Iedereen is gelijkwaardig aan elkaar, ongeacht een beperking, leeftijd, opleiding, afkomst, geloofsovertuiging, seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Als bibliotheek geloven we in de kracht van de dialoog en samenwerking. Daarom zijn we waakzaam voor polarisatie van de samenleving en hebben we oog voor elkaar.

DE BIBLIOTHEEK ALS VERBINDER IN DE GEMEENSCHAP

In deze continu veranderende wereld, pikken wij in een vroeg stadium signalen van verandering op. Dat doen we door midden in de gemeenschap te staan, door de bibliotheekmuren los te laten en de verbinding aan te gaan met onze omgeving. Wij stellen onze passie, kennis en kracht ten dienste van de netwerken waar we onderdeel van uitmaken. Als onderdeel van de lokale sociale infrastructuur streven we strategische samenwerkingsverbanden na. Met elkaar zien we waar kansen of risico's liggen, onderzoeken we en delen we kennis. Voor, door en met elkaar kunnen we leren, inspireren en groeien.

DE BIBLIOTHEEK ALS MOTOR VAN PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Zowel je fysieke als mentale welbevinden groeit wanneer je in staat bent volwaardig deel te nemen aan de maatschappij. Als je gezien wordt om wie je bent en wat je kunt. Wij ondersteunen je daar

waar dit gewenst is, zodat je je verder kunt ontwikkelen en kunt groeien. We zien ook je talenten en nodigen je uit je passies te volgen en je kennis hierover met anderen te delen. We willen je in staat stellen om zo volwaardig mogelijk onderdeel te kunnen uitmaken van de samenleving.

DE BIBLIOTHEEK ALS KLOPPEND HART VAN DE STAD

We bieden een plek voor iedereen, waar we mensen in staat stellen om anderen te ontmoeten en nieuwe mensen te leren kennen. Het is een belevenis om naar de bibliotheek te gaan, waar je verrast en geprikkeld wordt.

3.3 KERNWAARDEN

De kernwaarden helpen ons te sturen om waar te maken waar we in onze missie en visie voor staan. Of het nu gaat om de ontwikkeling van een product, campagne, de inrichting van de bibliotheken of ons gedrag. De kernwaarden helpen ons in de dialoog met andere organisaties en medewerkers en om onszelf scherp te houden op het basisgevoel dat we willen overbrengen.

BETROKKEN

De bibliotheek is in alles betrokken bij de samenleving en de mensen die ons bezoeken. We voelen ons verantwoordelijk voor onze rol en onze opgave. We weten wat er speelt, zijn gedreven, we hebben kennis van zaken en we tonen dit in onze houding en ons gedrag.

ONDERNEMEND

De bibliotheek blijft niet stil zitten als er iets moet gebeuren, maar gaat meteen proactief aan de slag. We durven aan te pakken en we nemen initiatief voor wat er moet gebeuren.

GASTVRIJ

De bibliotheek is een plek waar iedereen welkom is en zich welkom voelt. Ongeacht wie je bent en waarvoor je ook komt. Het is laagdrempelig om binnen te lopen en we creëren een sfeer waar iedereen zich prettig voelt.

PRIKKELEND

De bibliotheek is en voelt modern en van deze tijd. Je wordt verrast en geïnspireerd als je bij ons binnenloopt of deelneemt aan een activiteit. Voor iedereen is er de mogelijkheid om zichzelf verder te ontwikkelen.

VERBINDEND

De bibliotheek staat midden in de samenleving. We hebben een verbindende rol in de samenwerking met inwoners en andere organisaties. We ontwikkelen en voeren uit, met elkaar en in samenhang. Dat kan in wisselende samenstellingen. Een-op-een, in groepen, in samenwerkingsverbanden, community's en platforms.

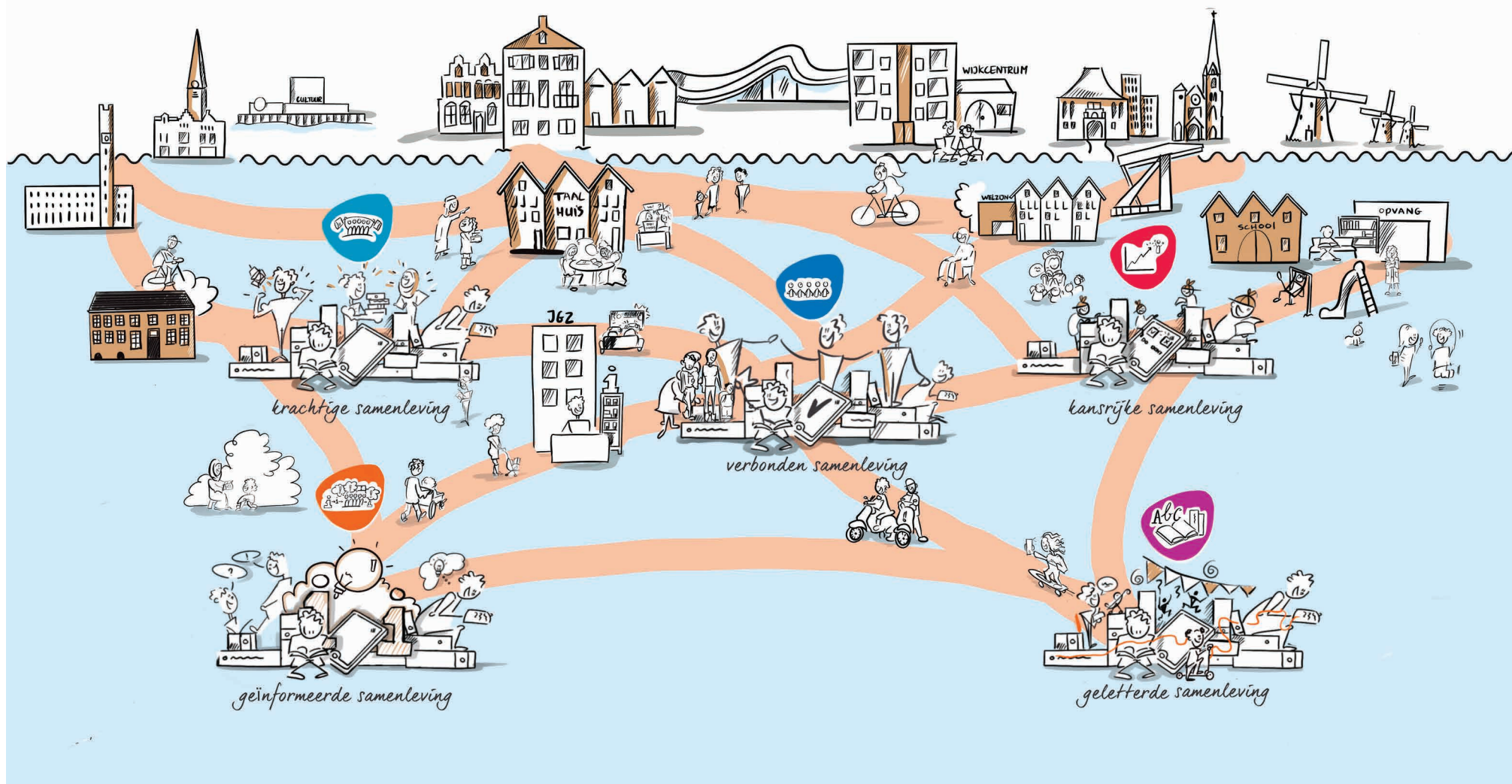
TE WEINIG

DE BIBLIOTHEEK AAN DE VLIET

TE VEEL

Bibliotheek als verbinder van mensen, kennis en verhalen

4. THEMA'S EN AMBITIES

Trends en ontwikkelingen, de lokale context en gemeentelijke koers hebben, samen met onze missie en visie, invloed op de manier waarop de Bibliotheek aan de Vliet invulling geeft aan het bibliotheekwerk. Vanuit deze context hebben we onze ambities voor de komende vier jaar vormgegeven aan de hand van vijf hoofdthema's. Ieder thema betreft een aspect van onze lokale samenleving met daarbij de opgaven waarvoor we ons gesteld zien. Samen vormen deze thema's het verhaal van de Bibliotheek aan de Vliet. Vervolgens beschrijven we in hoofdstuk 5 hoé we de ambities willen realiseren.

Hieronder geven we voor ieder thema aan waarom dit belangrijk is en waar onze ambitie ligt om vanuit onze kennis en expertise bij te dragen.

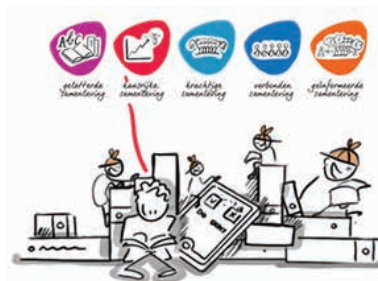
4.1 GELETERDE SAMENLEVING

Lezen is van fundamenteel belang om goed mee te kunnen doen in de samenleving. Taal- en leesvaardigheid vormt de basis voor zelfredzaamheid. Vanuit het Leesoffensief en het convenant zijn verschillende acties afgesproken om lezen te stimuleren. Om tot een geletterde samenleving te komen is het belangrijk om taalontwikkeling te stimuleren en een taalrijke omgeving te creëren.

We zetten nadrukkelijk in op jeugd en jongeren en we werken aan onze ambities, samen met gemeenten, kinderopvang, scholen en andere jeugd- en welzijnsorganisaties. Daarin zijn we expertisepartner en hebben een voortrekkersrol in het maatschappelijke veld. Daarnaast zetten we actief in op groepen volwassenen die weinig lezen en proberen hen te stimuleren om meer te lezen.

Voor de geletterde samenleving hebben we de volgende ambities geformuleerd:

- Alle jeugd van 0 tot 18 jaar beschikt over voldoende taal- en leesvaardigheden om mee te kunnen komen in de maatschappij.
- Alle jeugd tot 18 jaar doorloopt de doorgaande leeslijn.
- Groepen die nu nog niet zoveel lezen ervaren meer leesplezier en leesvaardigheid.

4.2 KANSRIJKE SAMENLEVING

Het is belangrijk dat alle kinderen dezelfde kansen hebben, ongeacht de omstandigheden waarin ze opgroeien. Daarom zetten we ons actief in om te zorgen dat kinderen al op jonge leeftijd kennismaken met een breed spectrum aan activiteiten, zoals kunst- en cultuureducatie en 21e-eeuwse vaardigheden zoals creativiteit en samenwerking en digitale vaardigheden. We geven extra aandacht aan achterstanden in het

onderwijs en in de voor- en vroegschoolse educatie (vve) op het gebied van lezen, mediawijsheid, cultuur en 21e-eeuwse vaardigheden. Hier is ook een belangrijke rol weggelegd voor ouders en professionals in de kinderopvang en in het onderwijs.

Voor de kansrijke samenleving is de volgende ambitie geformuleerd:

- Alle jeugd tot 18 jaar beschikt over de belangrijkste vaardigheden om mee te kunnen komen in de maatschappij.

4.3 KRACHTIGE SAMENLEVING

Voor een sterke samenleving is het nodig dat iedereen voldoende basisvaardigheden heeft om mee te kunnen doen in de maatschappij. Als de Bibliotheek aan de Vliet zetten we ons vooral in op het ontwikkelen van taalvaardigheid en digitale vaardigheden. Daarnaast vinden we het belangrijk dat iedereen zich niet alleen vanuit zelfredzaamheid, maar ook vanuit een leven lang leren, persoonlijk kan blijven ontwikkelen. We

prikkelen en bieden een plek waar iedereen zijn talenten kan ontdekken en ontwikkelen, en we zijn een podium voor (lokaal) talent.

Vanuit de krachtige samenleving hebben we de volgende ambities geformuleerd:

- Iedereen is voldoende taalvaardig om deel te kunnen nemen aan de maatschappij en ervaart leesplezier.
- Iedereen is voldoende digitaal vaardig om deel te kunnen nemen aan de maatschappij.
- Iedereen is zich bewust van zijn talenten

4.4 VERBONDEN SAMENLEVING

De bibliotheek wil tolerantie en begrip voor anderen bevorderen door mensen en organisaties bij elkaar te brengen en hen de rijkdom van diversiteit te tonen. We zijn als de Bibliotheek aan de Vliet een verbindende organisatie in Rijswijk, Leidschendam, Voorburg en Stompwijk. Zowel in onze vestigingen als in de wijken staan we in nauw contact met inwoners en andere organisaties en zijn we met elkaar in gesprek over de

behoefte van de wijken. Ons doel is mensen bij elkaar te brengen, ontmoeting en uitwisseling te stimuleren. Gezamenlijk werken we aan het versterken van de samenleving, waarbij we oog hebben voor elkaar.

Binnen de verbonden samenleving hebben we de volgende ambities geformuleerd:

- Mensen staan met elkaar in contact en er is wederzijds begrip.
- Rondom bepaalde thema's, onderwerpen of interesses zijn mensen in verbinding met elkaar (community-vorming).
- Eenzaamheid bij jongeren (12 tot 28 jaar) en ouderen (65 jaar en ouder) is sterk verminderd.

4.5 GEÏNFORMEERDE SAMENLEVING

Inwoners hebben een goede toegang tot informatie nodig om een volwaardige rol te kunnen spelen in de samenleving. Collecties, internetvoorzieningen en het ontsluiten van informatie behoren tot de kernfuncties van het bibliotheekwerk. Beschikbaarheid van informatie alleen is echter niet genoeg. Het is ook belangrijk dat mensen bewust, kritisch en actief kunnen omgaan met media. Het is belangrijk dat de bibliotheek hier een voortrekkersrol in vervult door

inwoners wegwijs te maken en informatie te duiden of ze te faciliteren hun kennis met elkaar te delen. We doen dat ook met speciale informatiepunten van onszelf of van partners waar inwoners met vragen terecht kunnen. We vormen informatienetwerken met andere organisaties om inwoners door te verwijzen.

Voor de geïnformeerde samenleving hebben we de volgende ambities geformuleerd:

- Inwoners beschikken over de juiste kennis en informatie om hun weg te vinden in de maatschappij.
- Lokale kennis en informatie is voor iedereen beschikbaar.
- Iedereen gaat bewust, kritisch en actief om met media.

5. PROGRAMMALIJNEN

De bijdragen aan de vijf aspecten van de samenleving worden de komende jaren concreet gemaakt in de drie programmalijnen van de Bibliotheek aan de Vliet: de culturele bibliotheek, de maatschappelijke bibliotheek en de educatieve bibliotheek. Daarin wordt ook zichtbaar, dat onze organisatie verandert in een sociaal-culturele organisatie die midden in de samenleving staat, die haar muren loslaat en in gezamenlijkheid met inwoners en andere organisaties optrekt.

Per programmalijn worden hieronder de belangrijkste hoofdlijnen en doelgroepen weergegeven.

5.1 DE CULTURELE BIBLIOTHEEK

Binnen de culturele bibliotheek vallen ambities op het gebied van de geletterde-, krachtige- en verbonden samenleving. Een project zal vaak bijdragen aan meerdere hoofdthema's.

Binnen de culturele bibliotheek is er niet alleen oog voor de 'kunsten' maar ook voor 'cultureel erfgoed' en 'de cultuur' (van een bevolkingsgroep, dorp, stad of land). Met als doel om hierover te informeren, nieuwsgierigheid te wekken, begrip voor de ander/het andere te bewerkstelligen. Zo ontstaat samenhang tussen mensen en hun omgeving.

Het aanbod van deze programmalijn komt tot stand in samenwerking met de omgeving en wordt gebaseerd op thema's die lokaal of landelijk actueel zijn. We werken op basis van wensen en behoeften en zullen community's opstarten rondom interesses en talenten.

GELETTERDE SAMENLEVING

Taalbeheersing bij jongeren

Taalbeheersing en kunnen lezen is voor iedereen noodzakelijk om volwaardig deel te kunnen nemen aan de huidige maatschappij. De bibliotheek richt zich de komende twee jaar op de wensen en behoeften die bij jongeren leven. Dat doen we door aan te sluiten op hun belevingswereld, zowel in de inrichting van de bibliotheek, als bij de samenstelling van programmering en de collectie.

Programmering

In deze beleidsperiode wordt jaarlijks aanbod gerealiseerd op basis van vijf grote landelijke campagnes ten behoeve van lezen en literatuur. De focus ligt hierbij op het stimuleren van het plezier in lezen. Naast de Boekenweek, Kinderboekenweek, Nederland Leest en de Nationale Voorleesdagen, krijgt de nieuwkomer Boekenweek van Jongeren speciale aandacht. De invulling die aan deze campagne gegeven wordt, gebeurt in samenwerking met jongeren zelf. Daarom ook de Boekenweek van Jongeren.

Programmering gebeurt op basis van het thema dat bij de betreffende campagne hoort. We zoeken aansluiting bij groepen of individuen die interesses delen op dit gebied. Het programma-aanbod komt in samenwerking met inwoners en/of andere organisaties tot stand en krijgt uiting in alle beleidslijnen en voor diverse doelgroepen.

KRACHTIGE SAMENLEVING

Met het inzetten van cultuur voor jong en oud, verlagen we de drempel tot 'goede verhalen' voor diegenen die niet zoveel lezen en stimuleren we het leesplezier. Op een inspirerende en laagdrempelige manier laten we jeugd kennismaken met kunst en cultuur of 21e-eeuwse vaardigheden.

VERBONDEN SAMENLEVING

Cultuur als middel tot verbondenheid en talentontwikkeling. Naast taal zijn andere vormen van cultuur van groot belang. Ze stellen ons in staat om zelfredzaam te zijn, ons te blijven ontwikkelen en sociaal te functioneren. Door cultuur en verhalen kunnen we ons beter inleven, vormen we

meer begrip voor elkaar en leggen we gemakkelijker nieuwe contacten. Meer dan ooit hebben mensen behoefte aan contact en ontmoeting. Binnen deze beleidslijn heeft uitwisseling op het gebied van culturele achtergrond, interesses of actuele thema's die spelen in de samenleving de aandacht. En zijn van invloed op de programmering.

We stellen mensen in de gelegenheid tot ontmoeting en dialoog. Hierbij heeft de bibliotheek de rol van verbinder en aanjager in de uitwisseling van kennis en talenten. Waarbij cultuur wordt ingezet als middel om verbinding te bewerkstelligen. We slaan een brug tussen verschillende groepen en organisaties, gaan sociaal isolement tegen, activeren, inspireren en informeren. Hierbij hebben jongeren en ouderen de speciale aandacht

5.2 DE MAATSCHAPPELIJKE BIBLIOTHEEK

Binnen de maatschappelijke bibliotheek komen ambities op het gebied van de verbonden-, krachtige- en de geïnformeerde samenleving tot uiting. Er wordt, samen met andere organisaties, een bijdrage geleverd op het gebied van welzijn en zelfredzaamheid door het versterken en ontwikkelen van vaardigheden, het aanwakkeren van talenten en het zelfredzamer maken van inwoners in de digitale wereld.

De komende jaren ligt de focus op het taal- en digitaal vaardig maken van een zo groot mogelijke doelgroep. Laaggeletterden en laag digitaal-vaardigen zijn de primaire doelgroep voor de maatschappelijke programmalijn.

KRACHTIGE SAMENLEVING

Taalvaardigheden

Taalvaardigheid is de basis voor de ontwikkeling van andere vaardigheden. Vanuit het huidige aanbod, Taalhuis en Taalmaatjes bieden we activiteiten die hierbij ondersteunen en zijn we gids in het doorverwijzen naar lokale (maatschappelijke) organisaties. De komende beleidsperiode blijven we dit verfijnen en passen we het aanbod aan, aan de vraag en behoefte van taalvragers. We zetten extra in op de werving van laaggeletterden, naast NT-2'ers (Nederlands als tweede taal) nu

specifiek ook NT-1'ers (Nederlands als eerste taal) en inburgeraars. We zetten onze expertise op het gebied van laaggeletterdheid in richting andere organisaties en/of vindplaatsen. We benaderen de scholen en organisaties actief en trainen medewerkers in het herkennen en doorverwijzen om uiteindelijk meer laaggeletterden te bereiken.

Digivaardigheden

We zetten de komende beleidsperiode nadrukkelijker in op het aanbod digitale vaardigheden en digitaal burgerschap. Daarbij ligt de focus op het leren omgaan met de digitale middelen. Tegelijkertijd werken we ook aan begrijpend lezen. Om mensen te helpen omgaan met de digitalisering en huidige informatievoorziening bieden we in de bibliotheek cursussen aan, zoals Klik & Tik en Digitale Overheid. Dit doen we in samenwerking met SeniorWeb. De komende beleidsperiode breiden we het aanbod uit en richten we ons op meer doelgroepen.

Met de nieuwe Wet Inburgering wordt de gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van de nieuwkomers. De bibliotheek is met het Taalhuis en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) het kenniscentrum waar de inburgeraar terecht kan met vragen over het (digi)taalaanbod en eventueel actief wordt doorverwezen naar lokale partners. We leggen de nadruk op de digitale basisvaardigheden. Naast digitale basisvaardigheden willen we inwoners vanaf 2023 ook ondersteunen door activiteiten te organiseren die gericht zijn op participatievaardigheden. Met de nadruk op arbeidsparticipatie, zodat men is staat is zichzelf te blijven ontwikkelen naar (ander) werk toe.

VERBODEN SAMENLEVING

Door bij te dragen aan de zelfredzaamheid van inwoners draagt het aanbod vanuit de maatschappelijke bibliotheek bij aan de verbinding in de maatschappij en het verminderen van eenzaamheid. Dit willen we graag verder laten groeien, door meer producten aan te bieden waarbij gewerkt wordt aan basisvaardigheden, maar ook elementen van ontmoeting en cultuur in terug komen. We focussen ons op de doelgroep jongvolwassenen (16 tot 27 jaar). Voor deze doelgroep is het belangrijk om in het aanbod aan te sluiten bij de behoeften en belevingswereld van de jongvolwassenen. Ook ouderen hebben speciale aandacht.

GEÏNFORMEERDE SAMENLEVING

In 2021 zet de bibliotheek een fysiek informatiepunt op, het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Dit is een toegankelijke plek waar iedereen terecht kan met vragen over de digitale overheid en het aangesloten netwerk van publieke dienstverleners. Doordat een IDO laagdrempelig is en de medewerkers getraind zijn om achterliggende vragen of problemen op te sporen, zullen problemen als laaggeletterdheid, schuldenproblematiek of eenzaamheid eerder worden gesignaleerd. In dergelijke gevallen verwijzen we actief door naar het lokale aanbod van andere organisaties. Vanaf 2022 gaan we het IDO verder uitbouwen.

Door de komst van het Huis van de Stad in Rijswijk willen we onderzoeken of we daar één informatiepunt kunnen creëren, samen met de andere bewoners van het pand: gemeente Rijswijk, Trias en Welzijn Rijswijk. Zo koppelen we de aparte spreekuren op het gebied van formuleren, Taalhuis en het IDO en kunnen inwoners op één plek terecht met hun vragen.

Ook in Leidschendam-Voorburg willen we vanaf 2023 onderzoeken of we de dienstverlening kunnen verbinden. Tot die tijd blijft het Taalhuis een laagdrempelige plek waar iedereen met een taal- of digitale vraag terecht kan en geïnformeerd wordt over de mogelijkheden of wordt doorverwezen.

5.3 DE EDUCatieve BIBLIOTHEEK

De educatieve programmalijn draagt bij aan de geletterde-, de kansrijke- en de geïnformeerde samenleving. We bevorderen geletterdheid en leesplezier bij iedereen van 0 tot 18 jaar. Door planmatig en structureel te werken aan leesbevordering, cultuureducatie en mediawijsheid van kinderen leggen we een stevige basis voor schoolsucces en deelname aan de samenleving.

We gaan daarvoor op zoek naar strategische allianties met organisaties die dezelfde doelen en effecten nastreven als wij. In samenwerking met organisaties als het consultatiebureau voor kind en jeugd (JGZ), de kinderopvang en het onderwijs voorkomen en bestrijden we taalachterstanden en werken we samen aan kansengelijkheid met een aanbod dat aansluit bij het onderwijsachterstandenbeleid.

Met het voorschoolse, primair onderwijs en voorgezet onderwijs zorgen we voor een doorgaande leeslijn. De bibliotheek presenteert een aanbod waarin een doorgaande leerlijn wordt geboden aan peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisonderwijs. De leerlijn wordt in een basisvariant of verdiepende variant aangeboden. Daarnaast dragen we bij aan kunst- en cultuureducatie en 21e-eeuwse vaardigheden.

GELETERDE SAMENLEVING

Voor- en voerschools aanbod

In deze beleidsperiode leggen we prioriteit bij de doelgroep 0-6 jarigen vanuit de gedachte dat er zo vroeg mogelijk gestart wordt met taalontwikkeling en leesplezier om zo een solide basis te bieden. Hiervoor verbinden we collecties en programmering voor 0-6 jarigen in samenwerking met netwerkpartners in een regionale, brede en integrale gezinsaanpak. De rol van de bibliotheek als voortrekker en coördinator van het netwerk groeit. We versterken de contacten met netwerkpartners, en werken aan de uitbreiding van programma's zoals BoekStart (in de kinderopvang, op het JGZ en in de bibliotheek) en VoorleesExpress. We streven naar professionalisering van BoekStart in de kinderopvang en op het consultatiebureau. Belangrijke elementen in de komende jaren zijn: deskundigheidsbevordering voor kinderopvang en het onderwijs en het informeren en ondersteunen van ouders.

Om resultaat te behalen bij de doelgroep 0-6 jarigen richten we ons op ouders. We bieden collecties en activiteiten aan voor kinderen van 0-6 jaar en hun ouders. Kinderen starten zo al vroeg met lezen en ouders worden geïnformeerd over hoe ze de leesontwikkeling bij hun jonge kind kunnen stimuleren. We ontwikkelen een gezinsaanpak waarbij we ouders stimuleren voor te lezen en om aan de eigen taalvaardigheid te werken.

Daarnaast richten we ons op professionals uit het voor- en voerschoolse netwerk, zoals jeugdverpleegkundigen bij het JGZ, pedagogisch coaches in de kinderopvang en leerkrachten in de onderbouw van het primair onderwijs. We ondersteunen professionals en vrijwilligers door onze expertise op het gebied van leesbevordering te delen en over te dragen.

Educatie voor het primair onderwijs (6 - 12 jaar)

Voor de doelgroep 6-12 jaar richten we ons op leerkrachten en opvoeders. Het doel is om leesbevordering en digitale geletterdheid te verankeren in het onderwijs. We ondersteunen hen met collectie en expertise zodat zij zelf in staat zijn om leerlingen te begeleiden bij (digitale) geletterdheid. Hiervoor is de afgelopen jaren een aanbod ontwikkeld voor het primair onderwijs. Dat bestaat uit lessen, trainingen, activiteiten materialen, leskisten, collecties en campagnes op het gebied van leesbevordering, mediawijsheid en cultuur. Dit aanbod staat stevig en zal de komende beleidsperiode ook de basis blijven en verder worden ontwikkeld op basis van de vraag van het primair onderwijs. De leerlijn Lezen en Literatuur, vanuit het landelijke fonds Cultuureducatie Met Kwaliteit wordt, in samenwerking met Trias, voortgezet en verbeterd. Ook de Bibliotheek op School maakt hier onderdeel van uit. Er komt ook meer aandacht voor evaluatie en we brengen samen met het onderwijs in kaart waar de behoefte ligt. Ons aanbod sluiten we daarop aan. Verder komt er in 2021 een online productencatalogus beschikbaar. Scholen kunnen zo snel producten afnemen van de bibliotheek. Speciale aandacht is er voor kinderen die vanuit een taalachterstand extra aandacht nodig hebben op het gebied van taalontwikkeling. We gebruiken hiervoor succesvolle programma's, zoals de VoorleesExpress.

Educatie Voorgezet Onderwijs (12 - 18 jaar)

Leesvaardigheid en leesplezier bij jongeren is een punt van zorg. Steeds meer jongeren gaan laaggeletterd van school en zij lezen steeds minder. Daarom geven we de komende vier jaar prioriteit aan deze doelgroep. We starten met aanbod in het voortgezet onderwijs, met de nadruk op het vmbo. We leggen contacten met het voorgezet onderwijs in Leidschendam-Voorburg en Rijswijk, ontwikkelen een aanbod en leiden medewerkers op als deskundigen op het gebied van lezen in het voortgezet onderwijs. We richten ons met name op docenten in het voortgezet onderwijs en ondersteunen hen met collectie en expertise zodat zij zelf in staat zijn vorm te geven aan leesonderwijs en het begeleiden van leerlingen bij lezen. In 2021-2022 doen we een proef bij twee scholen in het voortgezet onderwijs. Afhankelijk van de uitkomsten van de proef passen we het aanbod aan in overleg met de scholen. Ook zoeken we verbinding met het aanbod voor jongeren vanuit de programmalijn culturele bibliotheek. Het doel is om in 2024 met alle vmbo-scholen in ons werkgebied structureel samen te werken.

Educatie buiten school

Het buitenschoolse aanbod richt zich op kinderen van 6 tot 12 jaar. In deze beleidsperiode ontwikkelen we meer kennis en expertise op het gebied van mediawijsheid en 21e-eeuwse vaardigheden en breiden we onze buitenschoolse activiteiten op deze terreinen uit. We blijven inzetten op bestaande succesvolle concepten zoals de Brede School en we gaan extra inzetten op landelijke vrij beschikbare mediawijze activiteiten. Er wordt een maakplaats ontwikkeld waar ruimte is om te spelen, ontdekken en leren.

KANSRIJKE SAMENLEVING*Kunst- en Cultuureducatie*

In deze beleidsperiode ligt de nadruk van ons aanbod in het primair onderwijs op beeldende vorming, cultureel erfgoed en nieuwe media. We richten ons op leerkrachten en ondersteunen hen met lessen waarbij kinderen competenties op het gebied van Kunst & Cultuur, Burgerschap en 21e-eeuwse vaardigheden ontwikkelen. We coördineren het Cultuurmenu in Leidschendam-Voorburg en hebben een leerlijn lezen en literatuur binnen Cultuureducatie met Kwaliteit. Dit blijven we doen en passen we aan de hand van de vraag aan.

GEÏNFORMEERDE SAMENLEVING*Platform leesbevordering (0 - 18 jaar)*

In deze beleidsperiode groeit onze rol als verbinder, expert en doorverwijzer en ontwikkelen we een platform voor professionals, vrijwilligers en ouders op het gebied van leesbevordering voor 0 tot 18 jarigen. We bieden een platform waar professionals en vrijwilligers elkaar informeren, enthousiasmeren en kennis delen op het gebied van leesbevordering voor 0-18 jarigen

6. EFFECTEN OP DE ORGANISATIE

De eerder genoemde maatschappelijke ambities van de bibliotheek hebben hun effect op de organisatie van de bibliotheek zelf en op de mensen die er werken.

6.1 ORGANISATIESTRUCTUUR

Tijdens de vorige beleidsperiode werd het fundament gelegd voor een organisatiestructuur waarin het bredere werkterrein van de bibliotheek tot uiting kwam. De drie programmalijnen (*educatieve, maatschappelijke en culturele bibliotheek*) krijgen de komende periode hun nadere invulling.

Ook zijn andere manieren van werken ingevoerd, waardoor de bibliotheek sneller kan inspelen op ontwikkelingen en waarbij de input van de gebruikers beter wordt meegenomen. Werken vanuit de behoefte van gebruikers houden we vast en zal verder worden uitgewerkt en worden toegepast om de vijf hoofdthema's inhoud te geven.

Evalueren en monitoren zijn belangrijke instrumenten om de effecten die de bibliotheek nastreeft in beeld te brengen en om te leren van ervaringen.

6.2 WIJKGERICHT WERKEN

Door de ingezette koers voor 2021-2024 krijgt het wijkgericht werken meer nadruk. De bibliotheek wil immers midden in de samenleving staan en buiten haar muren treden. We gaan op zoek naar logische plekken in wijken waar aanvullende vraag bestaat of ondersteuning nodig is. Daarover gaan we in gesprek met inwoners en andere organisaties zodat de ontwikkeling afgestemd wordt op de behoefte.

6.3 EFFICIENCY EN STRATEGISCH SAMENWERKEN

De bibliotheek is onderdeel van een groot netwerk in de lokale gemeenschap. Strategische samenwerking met andere organisaties is daarin een essentieel onderdeel, want we werken samen aan maatschappelijke opgaven. We zoeken organisaties actief op en maken gebruik van elkaars kennis en expertise en leveren daar, vanuit onze eigen kracht, een bijdrage aan. Ook het beschikbaar stellen van elkaars locaties kan daarbij een mogelijkheid zijn.

6.4 INRICHTING VAN DE VESTIGINGEN

Omdat ontmoeting, contact, dialoog, prikkelen en de informerende rol van de bibliotheek meer de nadruk gaat krijgen heeft dat gevolgen voor de inrichting van de vestigingen. De huiskamerfunctie en horeca worden ontwikkeld, waardoor de bibliotheek een plek wordt waar je langer wilt verblijven. De jeugd- en jongerenafdelingen worden speelser en uitdagender ingericht. Daar betrekken we de jeugd actief bij. Bij de herinrichting kijken we meer naar samenwerking met andere organisaties.

De toekomst van de huidige vestigingen in Voorburg en Leidschendam is nog onzeker. In de huisvestigingsscenario's voor de toekomst zijn bovenstaande aspecten meegenomen. In het najaar van 2021 komt hier meer duidelijkheid over.

6.5 HUIS VAN DE STAD

In Rijswijk staat in 2022 de verhuizing naar het Huis van de Stad op de planning. We gaan samen met gemeente Rijswijk, Trias en Welzijn Rijswijk één pand bewonen. Dit geeft kansen voor samenwerking en het gebruik van elkaars ruimten. De inrichting van de pand tekent zich ook door het creëren van een huiskamerfunctie en er komt een gedeelde horecavoorziening. Daarnaast wordt ook hier de jeugdafdeling van de bibliotheek speelser ingericht.

6.6 PERSONEEL / HRM

De sterkere oriëntatie op de omgeving en de accenten op inspireren, dialoog, ontmoeting hebben gevolgen voor de organisatie, haar activiteiten en haar medewerkers. Er komen beleidsterreinen bij en er komt focus op andere doelgroepen. Dat vraagt om nieuwe deskundigheid en andere competenties.

Zoals de bibliotheek meer onderdeel wordt van de lokale 'community', wordt de medewerker dat ook. De medewerkers van de bibliotheek gaan zich ontwikkelen van serviceverlener naar gesprekspartner van de gebruikers van de diensten van de bibliotheek. Medewerkers zijn ambassadeurs van de bibliotheek en hebben hun blik naar buiten gericht. Dat vraagt om een goed omgevingsbewustzijn en het vermogen om niet alleen om te kunnen gaan met de kennis en informatie die de bibliotheek in huis heeft, maar ook met de kennis en informatie die (groepen) gebruikers inbrengen. Dit vraagt om aanvullende kennis en vaardigheden waarvoor scholing nodig is.

Als maatschappelijke organisatie vinden we het belangrijk om een divers personeelsbestand te hebben en ook stagiaires op te nemen in onze organisatie. Door jongere mensen meer bij de organisatie te betrekken doen we nieuwe inzichten op.

Het nieuwe beleidsplan en de recente ontwikkelingen maken het noodzakelijk het bestaande HRM-beleid uit 2013/2016 te herzien. In 2021/2022 wordt nieuw HRM-beleid geformuleerd dat medewerkers ondersteunt in deze ontwikkelingen.

6.7 VRIJWILLIGERS

Vrijwilligers blijven zeer belangrijk voor wat de bibliotheek in maatschappelijk opzicht wil bereiken. Voor nieuwe beleidsterreinen of nieuwe doelgroepen gaat de bibliotheek op zoek naar nieuwe vrijwilligers om het bereik en de herkenbaarheid te vergroten.

We vinden het belangrijk dat de vrijwilligers een afspiegeling zijn van de samenleving, dus zetten we ook in op het vergroten van diversiteit bij onze vrijwilligers.

Net als medewerkers zijn vrijwilligers ambassadeurs van de bibliotheek die aandacht en ondersteuning verdienen. Dat vraagt een professionalisering van de organisatie. Het bestaande vrijwilligersbeleid wordt getoetst op de nieuwe uitdagingen die de bibliotheek zich stelt.

6.8 ROL VAN COLLECTIES

Uiteraard blijft de bibliotheek een brede collectie houden. Uitlenen van de collectie is (en zal), een essentieel onderdeel (blijven) van ons werk. Collecties spelen namelijk een belangrijke rol in het stimuleren van leesbevordering. De komende jaren zal de collectie meer in verband worden gebracht met de thema's, die genoemd zijn in de diverse uitdagingen die de bibliotheek zich stelt. De wisselwerking tussen collectie en programmering (activiteiten) op thema wordt versterkt. Ook zal de collectie worden onderzocht op in hoeverre zij qua samenstelling aansluit bij de diverse groepen die de bibliotheek wil bedienen. Waar nodig zullen accenten in de collectie worden aangebracht.

6.9 POSITIONERING EN PROFILERING

De komende jaren zal de bibliotheek zich sterker en persoonlijker gaan profileren vanuit de vijf hoofdthema's en de verschillende vormen van aanpak die de bibliotheek ontwikkelt op die gebieden, zoveel mogelijk in samenwerking met andere organisaties (ketenaanpak).

6.10 COMMUNICATIE- EN MARKETINGSTRATEGIE

Onze ambitie om meer in contact te staan vraagt om een aangepaste communicatie- en marketingstrategie. De focus komt veel meer te liggen op 'communiceren met'. Onze communicatie zal ook persoonlijker van aard zijn om dat contact beter mogelijk te maken. We ontwikkelen in 2021 een communicatiestrategie.

6.11 FINANCIËN

Financiën zullen ook de komende jaren een punt van aandacht blijven. (Dreigende) bezuinigingen, verlies aan inkomsten (door lockdowns) zijn maar een paar voorbeelden waardoor de financiering van onze ambities onder druk kan komen te staan. We zetten met dit meerjarige beleidsplan enerzijds in op meerjarige afspraken met de gemeenten om verbeterde continuïteit te creëren, waardoor we meer kunnen waarmaken.

In dit beleidsplan komen ook onderdelen terug uit het landelijke bibliotheekconvenant. Het convenant zelf geeft aan dat over de financiering van diverse nieuwe ambities en taken van bibliotheken de komende jaren op diverse niveaus (rijk, provincie en gemeenten) verder moet worden onderhandeld.

Tot slot gaat de Bibliotheek aan de Vliet de komende jaren op zoek naar aanvullende financieringsbronnen om activiteiten of projecten te financieren.

Wereld & Samenleving

Wereld & Samenleving

Wereld & Samenleving

PAUL THERRON
HONDEDE DAGEN
TIBET
HISTORIE
WETSE
HISTORIE
WETSE

Contour
HISTORIE
WETSE
HISTORIE
WETSE

BIJLAGE 1: OVERZICHT BELEIDSTHEMA'S GEMEENTEN

GEMEENTE LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Er zijn diverse beleidsstukken, verordeningen en uitvoeringsplannen in de gemeente Leidschendam-Voorburg op het gebied van maatschappelijke, educatieve en culturele onderwerpen.

INWONERS VAN DE GEMEENTE LEIDSCHENDAM-VOORBURG ONTDEKKEN EN ONTWIKKELEN HUN TALENTEN EN VAARDIGHEDEN

Dat begint al op jonge leeftijd met een focus op brede talentontwikkeling. Het blijft ook op latere leeftijd gelden met bijvoorbeeld aandacht voor laaggeletterdheid, een aansprekend aanbod van kunst en cultuur, een eigentijdse bibliotheekfunctie en educatieve cursussen gericht op '21e-eeuwse vaardigheden'.

INWONERS VAN DE GEMEENTE LEIDSCHENDAM-VOORBURG BEREIKEN HET VOOR HEN BEST PASSENDE OPLEIDINGSNIVEAU

Het lokale onderwijsbeleid speelt hier een belangrijke rol, met aandacht voor onder andere onderwijsachterstanden, passend onderwijs en praktijkonderwijs. Centraal staat de samenwerking tussen diverse partners, het zorgdragen voor een goede doorgaande leerlijn en duurzaamheid.

MEER INWONERS VAN DE GEMEENTE LEIDSCHENDAM-VOORBURG VOELEN ZICH BETROKKEN BIJ ELKAAR, BUURT EN/OF DE GEMEENTE

Een sterke sociale cohesie vergroot de zelfredzaamheid van inwoners. De gemeente biedt hiertoe de ruimte. Lokale burgerinitiatieven worden ondersteund en gefaciliteerd. Vraag en beschikbaar aanbod worden samengebracht.

ER IS RUIMTE VOOR VERSCHILLEN

De gemeente Leidschendam-Voorburg streeft ernaar om voor al haar inwoners een solidaire en inclusieve gemeente te zijn. Goede voorlichting aan de groepen zelf over voorzieningen, het daadwerkelijk creëren van veilige ontmoetingsplekken om van elkaar te leren en juist ook voorlichting voor meerdere groepen om discriminatie tegen te gaan, zoals met voorlichting en een meldpunt discriminatie.

21E-EEUWSE VAARDIGHEDEN

In de lerende economie wordt van de inwoners van de gemeente Leidschendam-Voorburg verwacht dat zij zich kunnen aanpassen aan nieuwe omstandigheden en zich nieuwe competenties snel eigen kunnen maken. Dit worden ook wel de 21e-eeuwse vaardigheden genoemd. Het onderwijs

en de andere partners uit het veld moeten zich richten op het aanleveren van deze vaardigheden.

VERGROTEN BETROKKENHEID VAN OUDERS EN OPVOEDERS

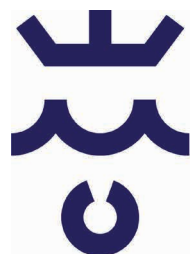
Ouders en opvoeders spelen een cruciale rol bij de ontwikkeling van een kind. Het is dus belangrijk om de ouders en opvoeders uit de gemeente Leidschendam-Voorburg hierbij te betrekken.

KUNST EN CULTUUR DRAGEN BIJ AAN HET WOONKLIMAAT IN DE BUURTEN, WIJKEN EN KERNEN

De gemeente Leidschendam-Voorburg richt haar aandacht op de lokale verenigingen en op activiteiten die een link hebben met onze buurten, wijken, kernen en met onze geschiedenis. De gemeente benoemt culturele hotspots. De bibliotheek ondersteunt in elk geval de culturele hotspots en het erfgoedpodium.

CULTUURMENU: VERBREDEDEN EN VERDER VERDIEPEN

Kunst- en cultuureducatie in het onderwijs is belangrijk. Het aanbod en de diepgang van het Cultuurmenu voor het basisonderwijs wordt vergroot. De gemeente Leidschendam-Voorburg, het voortgezet onderwijs, Trias en de bibliotheek gaan in gesprek over de minimale culturele bagage die kinderen meekrijgen op school.

Leidschendam- Voorburg

GEMEENTE RIJSWIJK

De belangrijkste thema's van gemeentelijk beleid in de gemeente Rijswijk op het gebied van maatschappelijke, educatieve en culturele onderwerpen.

EENZAAMHEID BESTRIJDEN EN VOORKOMEN

De gemeente Rijswijk wil hiervoor de maatschappelijke partners inzetten. Eenzaamheid onder de inwoners kan namelijk alleen afnemen als de gemeente, verenigingen, ondernemers, bewoners, maatschappelijke partners en vrijwilligers samenwerken.

DE RIJSWIJKSE SAMENLEVING INCLUSIEVER MAKEN

Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin iedereen meedoet en ertoe doet ongeacht achtergrond, inkomen, leeftijd, geslacht, religie, seksuele voorkeur, etniciteit of beperking. Samen met inwoners, ondernemers, bedrijven en maatschappelijke organisaties wil de gemeente Rijswijk inhoud geven aan de inclusieve samenleving.

OPGROEIEN IN EEN TAALRIJKE OMGEVING EN VERGROTEN OUDERBETROKKENHEID

De gemeente Rijswijk vindt het belangrijk dat jeugdigen opgroeien in een taalrijke omgeving en ondersteunt en ontwikkelt, samen met de partners, daarom diverse initiatieven. Hierbij is het van belang dat er actief wordt gewerkt aan de ouderbetrokkenheid. Enkele voorbeelden zijn: BoekStart, de taalbas en taalvisite.

STRUCTURELE AANDACHT VOOR DE OVERGANGEN VAN DE VOORSCHOOLSE EDUCATIE NAAR HET BASISONDERWIJS EN NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS IN DE GEMEENTE RIJSWIJK

Door middel van intensieve samenwerking, met name voor de kinderen uit de doelgroep moeten de overgangen van de voorschoolse educatie naar het basisonderwijs en naar het voortgezet onderwijs worden verkleind.

Kunst en cultuur als een verbindende kracht inzetten

De gemeente Rijswijk wil culturele en maatschappelijke vraagstukken verder met elkaar verbinden. Kunst spreekt de taal van emotie, raakt de harten van mensen en nodigt zo uit tot ander gedrag. En het draagt bij aan individuele ontplooiing, maatschappelijke participatie van kwetsbaren, welbevinden en gezondheid.

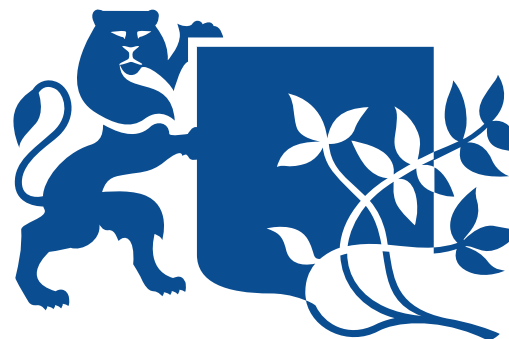
KUNST- EN CULTUUREDUCATIE

De gemeente Rijswijk zet zich in voor een rijk cultureel leven, toegankelijk voor iedereen! Daarbij zetten zij in op een brede ontwikkeling van alle inwoners van Rijswijk, ook voor volwassenen en ouderen.

OUDEREN EN CULTUUR

De gemeente Rijswijk wil het potentieel (kennis, ervaring, inspiratie) waarover (vitale) ouderen beschikken beter benutten. Ook wil zij (kwetsbare) ouderen beter bereiken en hen een volwaardige plaats in de samenleving bieden.

Rijswijk

BIJLAGE 2: AFKORTINGEN EN VERKLARENDE WOORDENLIJST

21E-EEUWSE VAARDIGHEDEN: competenties die leerlingen/inwoners nodig hebben om succesvol deel te nemen in de maatschappij van de toekomst.

BASISVAARDIGHEDEN: onder basisvaardigheden worden niet alleen taal-, maar ook rekenvaardigheden en digitale vaardigheden bedoeld.

BIBLIOTHEEK OP SCHOOL: met de Bibliotheek op School slaan onderwijs, bibliotheek en gemeente de handen ineen en komt er dagelijks aandacht voor leesplezier en mediawijsheid op school én thuis.

BREDE SCHOOL: een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen. Het doel van de samenwerking is het vergroten van de ontwikkelingskansen van ieder kind.

BOEKSTART: een landelijk leesbevorderingsprogramma voor ouders met baby's en peuters.

COMMUNITY: een groep mensen met dezelfde interesse(s).

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT (CMK): landelijke programma cultuuronderwijs om leerlingen in aanraking met literatuur, lezen, muziek, dans, beeldende kunst, theater en film te brengen.

CULTUURMENU: een doorgaande leerlijn cultuureducatie voor het basisonderwijs

IDO: Informatiepunt Digitale Overheid. Een toegankelijke plek waar iedereen terecht kan met vragen over de digitale overheid en het aangesloten netwerk van publieke dienstverleners.

JGZ: Jeugdgezondheidszorg.

KLIK & TIK: een digitaal oefenprogramma om te leren omgaan met een computer.

LAAGGELETTERDHEID: een term voor mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak hebben zij daardoor ook moeite met het gebruik van een computer of een smartphone.

NT1: Nederlands als eerste taal. De term verwijst naar de groep volwassenen die Nederlands als moedertaal heeft, en naar het lees- en schrijfonderwijs aan deze groep.

NT2: Nederlands als tweede taal. Hiermee wordt het Nederlandse-taalonderwijs aan anderstaligen bedoeld.

SENIORWEB: een landelijke vereniging met als doel ouderen kennis te laten maken met computers en het internet.

TAALHUIS: een fysieke en herkenbare plek in de bibliotheek waar mensen terecht kunnen die hulp nodig hebben met taal, rekenen of digitale vaardigheden.

TAALMAATJE: een vrijwilliger die individuele ondersteuning biedt aan een taalvrager.

TAALVRAGER: iemand die behoefte heeft om de Nederlandse taal beter te leren spreken, lezen en schrijven.

TRIAS: Kunsteducatiecentrum in Rijswijk en Leidschendam-Voorburg.

VOORLEEESEXRESS: een landelijk initiatief dat ervoor zorgt dat kinderen met een dreigende taalachterstand, extra aandacht krijgen door middel van voorlezen en taalspelletjes.

VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE (VVE): is onderdeel van het onderwijsachterstandenbeleid. Het doel is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool en er voor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen.

WSOB: Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen.

DE BIBLIOTHEEK AAN DE VLIET

(2017). Beleidsplan 2017-2020.

GEMEENTE LEIDSCHENDAM-VOORBURG

(2015). Lokale Educatieve Agenda 2016-2018.

(2015). Onderwijsvisie Leidschendam-Voorburg.

(2021). Scenario's voor de Bibliotheek van de Toekomst.

(2017). Sociaal Kompas Beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020.

(2015). Van Forum tot Universum. Visie op kunst en cultuur in Leidschendam-Voorburg.

GEMEENTE RIJSWIJK

(2021). Brede Welzijnsnota 2021. Sterker door sociale samenhang.

(2016). Cultuurvisie Rijswijk 2016-2030. Rijswijk vrij gedacht.

(2019). Onderwijsachterstandenbeleid en peuteropvang 2020.

VERENIGING OPENBARE BIBLIOTHEKEN

(2020). Bibliotheekconvenant 2020-2023.

(2021). Merkgids de Bibliotheek. Motor van een vaardige samenleving.

WEBSITES

www.bibliotheekinzicht.nl

www.debibliotheken.nl

www.lezenenschrijven.nl

COLOFON

BELEIDSPLAN 2021 - 2024

© 2021 de Bibliotheek aan de Vliet

Druk- en zetfouten voorbehouden. De in dit beleidsplan opgenomen informatie mag worden overgenomen onder bronvermelding van 'Beleidsplan de Bibliotheek aan de Vliet 2021 - 2024'.

Tekst en informatie

Annemieke Berckenkamp, Ellen Govers, Wende van der Heide, Gary Kort en Louise Timmer.

Beeld en illustraties

de Bibliotheek aan de Vliet, Freepik.com

Getekende Illustraties

Studio Leff

Ontwerp en productie

Daniëlle Cortjens

Drukwerk

Drukwerkdeal.nl

LEIDSCHENDAM

FLUITPOLDERPLEIN 5
2262 ED LEIDSCHENDAM

STOMPWIJK

DOCTOR VAN NOORTSTRAAT 92 D
2266HA LEIDSCHENDAM

RIJSWIJK

GENERAAL EISENHOWERPLEIN 101
2288 AG RIJSWIJK

VOORBURG

KONINGIN JULIANALAAN 257
2273 JG VOORBURG

Telefoon: 070 2400 250 • E-mail: secretariaat@bibliotheekaandevliet.nl

de Bibliotheek
aan de Vliet

